

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN
I LEDARSKAP
2006**

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN I LEDARSKAP
2006**

© Utbildningsstyrelsen 2006

Edita Prima Oy

Helsingfors 2006

ISBN 952-13-2776-6 (häft.)

ISBN 952-13-2777-4 (pdf)

DNR **49/011/2005**

FÖRESKRIFT **Iakttas som förpliktande**

DATUM **09.12.2005**

Giltighetstid
fr.o.m. 1.1.2006 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten att utfärda föreskriften bygger

L 631/1998 13 § 2 mom

A 812/1998 1 § 1 mom

Upphäver Föreskrift Nr **62/011/2002**

Ändrar Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN I LEDARSKAP

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för specialyrkesexamen i ledarskap. Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 1.1.2006 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Om de uppgifter som skall antecknas på betygen och om betygsmodellerna samt om grunderna för uppgörandet av de personliga studieprogrammen bestäms separat.

Generaldirektör	KIRSI LINDROOS Kirsi Lindroos
Undervisningsråd	ANNE HUHTALA Anne Huhtala

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem.....	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina	7
3 § De allmänna grunderna för sättet av påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna.....	7

Kapitel 2

Uppbyggnaden av specialyrkesexamen i ledarskap	8
1 § Examensdelarna	8

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet och bedömningsgrunderna för specialyrkesexamen i ledarskap.....	10
1 § Att planera verksamheten och ledarskapet i en organisation	10
a) Kraven på yrkesskicklighet	10
b) Mål och kriterier för bedömningen	10
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	12
2 § Att leda verksamheten.....	14
a) Kraven på yrkesskicklighet	14
b) Mål och kriterier för bedömningen	14
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	16

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i undervisningsarrangemangen.

3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala kraven på behärskandet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han eller hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN I LEDARSKAP

1 § Examensdelarna

Specialyrkesexamen i ledarskap utgörs av två examensdelar. Examen är avlagd när examinanden har godkänts i båda delarna av examen.

Examensdelarna som ingår i specialyrkesexamen för ledarskap är följande:

1. Att planera verksamheten och ledarskapet i en organisation
2. Att leda verksamheten

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET OCH BEDÖMNINGSGRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN I LEDARSKAP

Specialyrkesexamen i ledarskap är avsedd för personer som har en gedigen praktisk erfarenhet av ledarskap. De leder och utvecklar sin enhet och dess personal i en organisation inom den privata eller offentliga sektorn. Examinanderna genomför i praktiken en för organisationen vald strategi och förmedlar till organisationens ledning information om att strategin genomförs. De har ett gediget kunnande och en sakkännedom om sin bransch, organisation och dess verksamhet.

Utgångspunkterna för kraven på yrkesskicklighet i specialyrkesexamen i ledarskap är förmågan att leda och utveckla verksamheten i den egna arbetsenheten, att själv utvecklas som ledare samt att sammanjämka dessa processer med varandra. Ledarskapet i organisationen och sin egen arbetsgemenskap förutsätter en analys av helhetsituationen för verksamheten, att planera och leda verksamheten på det sätt som valts i strategin samt att välja utvecklingsobjekt och att genomföra utvecklingsprojektet med metoder som är användbara för ändamålet. Ledarskapet förutsätter att examinanden kan motivera och engagera personalen samt att utveckla personalen inom ramen för givna resurser. Att själv utvecklas som ledare förutsätter att man identifierar sina egna starka sidor och sina utvecklingsmål för att man skall kunna växa i sin uppgift som ledare.

Kraven på yrkesskickligheten i examen förutsätter att examinanden behärskar ledarskapet som helhet. Då examen avläggs inriktas ledarskapet på ett delområde av ledarskapet, som med tanke på den egna branschen, organisationen och examinandens arbetsuppgifter är väsentligt. Examensprestationerna utförs i en ledarskapsprocess inom detta delområde så att den kompetens som examensgrunderna förutsätter blir påvisad. Som exempel på delområden kan nämnas bl a att leda personalresurserna, produktiviteten, kvaliteten och säkerheten samt ledarskap i en verksamhetsmiljö som genomgår internationalisering.

Den yrkesskicklighet som krävs i examensgrunderna bedöms vid fristående yrkesprov. Examinanden skall påvisa att han eller hon innehar en bred ledarskapskompetens. I specialyrkesexamen i ledarskap bedöms varje examensdel för sig så att examinandens yrkesskicklighet jämförs med kraven på yrkesskicklighet för examensdelen. Examinanden påvisar i yrkesproven sin förmåga att bedöma erfarenheter, att lära av erfarenheter, att använda sig av nytänkande beträffande tillvägagångssätt och att ta i bruk nya handlingsmönster. Den yrkesskicklighet som erfordras påvisas i autentisk arbets- och ledarskapsmiljö.

För att examinanden skall kunna påvisa den yrkesskicklighet som krävs för specialyrkesexamen i ledarskap skall för varje deltagare utarbetas en personlig plan för de fristående yrkesproven enligt Utbildningsstyrelsens föreskrifter, så att man följer grunderna för specialyrkesexamen i ledarskap och anpassar planen till arbetslivet inom branschen. Såvida arbetsspråket i examinandens organisation är annat än finska eller svenska, kan examen avläggas på detta arbetsspråk, exempelvis engelska. En utökning av examensspråk godkänns av examenskommissionen. Härvid företes för examenskommissionen en plan för yrkesproven samt annat material i anslutning till examen på detta språk.

Bedömningen av yrkesskickligheten sker i ett trepartssamarbete mellan representanter för arbetslivet och utbildningssektorn. Bedömningen innefattar motiveringarna för godkännandet eller underkännandet av examensdelen.

Kraven på yrkesskicklighet för examensdelarna, målen och kriterierna för bedömningen samt olika sätt att påvisa yrkesskicklighet beskrivs i de följande kapitlen enligt följande principer:

Punkt a i tabellen	Kraven på yrkesskicklighet i specialyrkesexamen i ledarskap är uppbyggda utgående från uppgifts- och kompetensområden i arbetslivet.
Punkt b i tabellen	Målen för bedömningen anger de för yrkesskickligheten centrala områden eller funktioner, som skall ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Bedömningskriterierna å sin sida anger hur examinanden förväntas klara sina arbetsuppgifter eller med andra ord på vilken nivå yrkesskickligheten bör vara.
Punkt c	I punkten ”sätten att påvisa yrkesskickligheten” fastställs de krav som gäller de olika sätten att avlägga fristående yrkesprov, miljön för yrkesprov och bedömningsförfarandet för examensdelen.

1 § Att planera verksamheten och ledarskapet i en organisation

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden kan följa med utvecklingstrender i branschen och inom ledarskap och ställa dem i relation till sin egen verksamhetsmiljö samt analysera nuläget i sin egen organisation.	Att följa med utvecklingen inom organisationens omgivning och analysera nuläget Examinanden kan identifiera utvecklingstrender som är centrala för organisationens verksamhet och ledarskap och kan bedöma verkningarna av dem med mångsidiga metoder och anlitan av experter skaffa information om de faktorer som är centrala för de miljöer organisationen verkar i och om förändringarna i dem analysera och diskutera värderingar och kulturen i sin organisation kommunicera skriftligt och muntligt om organisationens grundläggande uppgift och framgångsfaktorer och hur organisationens strategi syns i verksamheten bedöma och dra slutsatser om verksamheten med hjälp av olika nyckeltal som beskriver verksamheten bedöma och beskriva de centrala samarbetsrelationerna inom sitt ansvarsområde bedöma tillvägagångssätten och samarbetsförmågan inom sin organisation.

	Att bedöma ekonomin Examinanden kan • i bedömningen av sin organisation ta hänsyn till kraven på ekonomisk och effektiv verksamhet • i samarbete med experter göra analyser på basis av resultaträkningar, balanser och andra ekonomiska kalkyler. Att bedöma kund- och samarbetsrelationer Examinanden kan • kritiskt betrakta kundernas behov och de krav kundrelationerna ställer på produkterna, tjänsterna och organisationen • närma sig olika samarbetsrelationer ur den ömsesidiga nyttans synvinkel. Att bedöma processer Examinanden kan • bedöma kvaliteten, prestationsförmågan och produktiviteten hos processerna i sin organisation • identifiera riskerna inom företagssäkerheten och miljöskyddet samt bedöma beredskapen inför dessa. Att bedöma personalresurserna Examinanden kan • i samarbete med sin personal bedöma kompetensen och kompetensbehovet på sitt ansvarsområde samt hur personalen orkar i sitt arbete • kartlägga personalbehovet med hänsyn till de krav den kommande verksamheten ställer.
• kan definiera visionen, värderingarna och strategierna för sitt eget ansvarsområde samt göra upp verksamhetsplanerna tillsammans med sin personal	Att komma överens om mål och att uppgöra verksamhetsplaner Examinanden kan • föra in sin egen och sitt ansvarsområdes sakkunskap då överenskommelse görs om visionen, värderingarna och strategierna för organisationen • tillsammans med sin personal göra upp innovativa verksamhetsplaner som stöder genomförandet av visionen, värderingarna

	och strategierna för sitt ansvarsområde • i planeringen av genomförandet dra nytta av experter och samtidigt engagera sin personal att genomföra planerna.
• kan analysera sina egna ledarskapsfärdigheter och göra upp en utvecklingsplan för ledarskapet	Att utvärdera sin egen ledarskapskompetens Examinanden kan • analysera sitt eget ledarskap i förhållande till de krav som ställs på ledarskapet • ta hänsyn till de krav olika arbets- och verksamhetskulturer ställer på det egna arbetet • analysera de krav på kompetens den egna ledarrollen medför • arbeta i enlighet med de juridiska och moraliska skyldigheter och ansvar som förmansställningen medför • dra nytta av den respons som medlemmarna i arbetsgemenskapen och olika samarbetspartner ger på hans/hennes verksamhet • identifiera sina egna starka sidor och utvecklingsområden och göra upp en utvecklingsplan för sitt ledarskap.
• kan välja ett utvecklingsobjekt och göra upp en plan för ett utvecklingsprojekt.	Att göra upp en plan för ett utvecklingsprojekt Examinanden kan • välja ut ett utvecklingsprojekt som är centralt för ledandet av organisationen och det egna ansvarsområdet • i samarbete med experter göra upp en genomförbar projektplan för utvecklingsobjektet.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

När denna examensdel avläggs är det centrala att examinanden visar att han/hon kan fungera i samarbete med både olika medlemmar i arbetsgemenskapen och olika samarbetspartner för att finna framgångsrika procedurer och metoder för verksamheten och ledarskapet. I denna uppgift skall han/hon kritiskt kunna begrunda sin organisation och dess verksamhet. Examinanden identifierar de starka sidorna samt utvecklingsbehoven i sin organisation och arbetsgemenskap. Examinanden skall kunna föra in sin egen sakkunskap och de synpunkter som finns inom hans/hennes ansvarsområde i utvecklingen av strategierna och planeringen av hela organisationens verksamhet. Han/hon kan engagera personalen att genomföra sin organisations verksamhet. Examinanden har också en

öppen och klar uppfattning om utvecklingsbehoven och målen beträffande sin egen ledarskapsförmåga och visar att han/hon förbundit sig att målmedvetet utveckla sig själv.

Yrkesskickligheten påvisas enligt följande:

1. Yrkesprovet för examensdelen

Examinanden påvisar sin kompetens enligt kompetenskraven för examensdelen i sin egen dagliga ledarskapssituation inom det delområde för ledarskapet som han/hon själv valt. Bedömare från arbetslivet bedömer hans yrkesprov enligt målen och kriterierna för bedömningen och ger ett skriftligt utlåtande över sin bedömning. Påvisandet av kunskaperna kan kompletteras med dokument som utgör en del av examinandens yrkesprov när de innehåller en bedömning. Utlåtandena och de bedömda dokumenten samt den självvärdering examinandens själv gör av sina yrkesprov bifogas utvärderingsmaterialet.

2. Planen för utvecklingsprojektet

Examinanden

- uppgör en plan för ett utvecklingsprojekt för det delområde av ledarskapet som han/hon själv valt samt
- motiverar relevansen i projektet.

Planen och dess motiveringar presenteras för personer som är centrala för projektet för bedömning. Dessa bedömningar samt eventuella dokument i anslutning till dem samt examinandens självvärdering av planen och dess motiveringar bifogas utvärderingsmaterialet.

3. Bedömningen av den egna ledarskapsförmågan och planen för utveckling av den

Examinanden uppgör en bedömning av sin egen ledarskapsförmåga samt en plan för utvecklingen av den. Dessutom ger han/hon en beskrivning över hur utvecklingen av ledarskapsförmågan skall genomföras. Dessa bedöms av bedömare från arbetslivet och bifogas till utvärderingsmaterialet.

4. Utvärderingssamtal

Efter varje del av yrkesprovet hålls ett utvärderingssamtal där examinandens och en grupp representanter för trepartssamarbetet (representanter för arbetsgivarna, arbetstagarerna och utbildningssektorn) medverkar.

Examinanden redogör vid samtalet för den bedömning han/hon fått i yrkesproven och för sin egen självvärdering och eventuella dokument i anslutning till yrkesproven. Examinanden och bedömare diskuterar gemensamt examinandens yrkesskicklighet och yrkesmässiga mognad utgående från bedömningar och dokument. Som avslutning på utvärderingssamtalet håller bedömargruppen ett möte där den beslutar om examensdelen godkänns eller underkänns och ger ett skriftligt utlåtande över beslutet.

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden • kan leda, utvärdera och utveckla organisationens verksamhet i enlighet med strategin	Att leda och utveckla organisationens verksamhet Examinanden kan • ställa upp mål i enlighet med strategin för verksamheten på sitt ansvarsområde i samarbete med sin personal • i kontinuerlig växelverkan och målmedvetet genomföra organisationens strategi, framgångsfaktorer, värderingar och verksamhetsprinciper • använda sig av olika ledarskapsmetoder, experter och teknologi i verksamheten och vid utvecklandet av denna inom sitt ansvarsområde • följa upp hur målen och verksamhetsplanerna förverkligas och reagera flexibelt på förändringsbehov. Att leda och utveckla ekonomin Examinanden kan • i kontinuerlig växelverkan styra, följa med och utveckla verksamhetens ekonomi och resultat inom sitt ansvarsområde. Att leda och utveckla kund- och samarbetsrelationer Examinanden kan • aktivt skapa nya kundrelationer och positivt påverka den bild av organisationen som bildas • tillsammans med personalen inom sitt ansvarsområde bygga upp, upprätthålla och utveckla långsiktiga och fungerande kund- och samarbetsrelationer • samarbeta aktivt med kunderna och den egna personalen för att åstadkomma produkter, tjänster och kundanpassade lösningar. Att leda och utveckla processer Examinanden kan • leda och utveckla verksamhetsprocesserna, prestationsförmågan, kvaliteten och

	produktiviteten inom sitt ansvarsområde • kan leda och utveckla företagssäkerheten och miljövården inom sitt eget ansvarsområde Att leda och utveckla personalen Examinanden kan • leda och utveckla personalen i enlighet med strategin tillsammans med den • handla i enlighet med bestämmelserna i arbetslagstiftningen och kollektivavtalen • skapa verksamhetsförutsättningar för självständiga, prestationsdugliga och utvecklande arbetsgrupper • ge sina underordnade ansvar och befogenheter i sina uppgifter • uppmuntra och sporra personalen i sin organisation att sammanföra sitt kunnande och utveckla det för att uppnå de gemensamma målen • ge konstruktiv respons på sin personals prestationer • belöna sin personal med hjälp av olika belöningsförfaranden • leda olika slags situationer med beaktande av olikheter människor och kulturer emellan • tillsammans med sin personal göra upp individuella utvecklingsplaner och sköta om personalens arbetsförmåga och förmåga att orka i arbetet. Att bedöma utvecklingen Examinanden kan • bedöma hur strategin och målsättningarna för hans/hennes ansvarsområde förverkligas • betrakta verksamheten i sin organisation som ett mål för kontinuerlig utveckling.
• kan utveckla sin egen verksamhet, sitt arbete och sitt kunnande	Att utveckla sin egen verksamhet och sina egna ledarskapsfärdigheter Examinanden kan • fungera som gott exempel när det gäller att följa lagstiftning, avtal och arbetsgemenskapens verksamhetsprinciper • handla överlagt och i rätt tid när beslut fattas • förhandla och leda möten effektivt och

	interaktivt och med respekt för andra parter rättigheter • handla läges sensitivt och flexibelt samt producera alternativa kreativa lösningar och tillämpa nya tankesätt och lösningsmodeller i sitt eget arbete • inrikta sin egen tidsanvändning effektivt på arbetets olika delområden • uttrycka sig naturligt utöver på finska eller svenska på ett annat språk som är centralt för organisationens verksamhet • genomföra den plan han/hon gjort upp för utvecklandet av sina egna ledarskapsfärdigheter och reflektera över sina kommande utvecklingsbehov • förhålla sig konstruktivt till respons och kritiskt bedöma sin egen dagliga verksamhet som ledare och utveckla den.
• kan leda ett utvecklingsprojekt	Att leda ett utvecklingsprojekt Examinanden kan • starta och organisera ett utvecklingsprojekt och därvid mångsidigt använda sig av alla tillgängliga resurser och expertis • framgångsrikt leda genomförandet av projektet och få olika samarbetspartner och personer att förbinda sig och ta ansvar för genomförandet av projektet • kritiskt bedöma hur projektet genomförs och definiera behovet av vidareutveckling • rapportera om projektets genomförande skriftligt och muntligt.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Då examensdelen avläggs är det centrala att examinandena kan leda verksamheten i sin egen arbetsgemenskap samt bedöma resultat och effekter av verksamheten. Han/hon kan också effektivt leda arbetsenhetens utveckling. Han/hon kan leda projekt resultatrikt, följa med hur projektet fortskrider samt bedöma behovet av vidareutveckling samt visar sig kunna lära sig av erfarenheter.

Yrkesskickligheten påvisas enligt följande:

1. Att leda en arbetsenhet

Examinanden påvisar sin kompetens enligt kompetenskraven för examensdelen i sin egen dagliga ledarskapssituation inom det delområde för ledarskapet som han/hon själv valt. Bedömarna från arbetslivet bedömer yrkesprovet enligt målen och kriterierna för bedömningen och ger ett skriftligt utlåtande över sin bedömning. Påvisandet av kunskaperna kan kompletteras med dokument som utgör en del av examinandens yrkesprov när de innehåller en bedömning. Utlåtanden och de bedömda dokumenten samt den självvärdering examinanden själv gör över sina yrkesprov bifogas utvärderingsmaterialet.

2. Bedömningen av de egna ledarskapsfärdigheterna och en plan för att utveckla dem

Examinanden gör en beskrivning av sina egna ledarskapsfärdigheter samt en plan för en fortsatt utveckling av dem. Dessa bedöms och bifogas till utvärderingsmaterialet

3. Att leda ett utvecklingsprojekt

Examinanden påvisar sin kompetens att i att starta och leda ett utvecklingsprojekt. Han/hon visar sig också kunna bedöma behovet av vidareutveckling. Bedömarna från arbetslivet bedömer hans/hennes yrkesprov enligt målen och kriterier för bedömningen och ger ett skriftligt utlåtande över sin bedömning. Påvisandet av kunskaperna kan kompletteras med dokument som utgör en del av examinandens yrkesprov när de innehåller en bedömning. Utlåtandena och de bedömda dokumenten samt den självvärdering examinanden själv gör över sina yrkesprov bifogas utvärderingsmaterialet

4. Utvärderingssamtal

Efter varje del av yrkesprovet hålls ett utvärderingssamtal där examinanden och en grupp representanter för trepartssamarbetet (representanter för arbetsgivarna, arbetstagarna och utbildningssektorn) medverkar.

Examinanden redogör vid samtalet för den bedömning han/hon fått i yrkesproven och för sin egen självvärdering och eventuella dokument i anslutning till yrkesproven. Examinanden och bedömarna diskuterar gemensamt examinandens yrkesskicklighet och yrkesmässiga mognad utgående från bedömningar och dokument. Som avslutning på utvärderingssamtalet håller bedömargruppen ett möte där den beslutar om examensdelen godkänns eller underkänns och ger ett skriftligt utlåtande över beslutet.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/försäljning
Pb 380 (Hagnäsgatan 2)
00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
myynti@oph.fi
www.oph.fi/svenska/bokhandel